

Zolder- en endoscooponderzoek vleermuizen Koningin Julianastraat 25 te Fijnaart

December 2021
Maasarend, Praktisch in ecologie
In opdracht van:
Fairway Projectontwikkeling B.V.

Zolder- en endoscooponderzoek vleermuizen Koningin Julianastraat 25 te Fijnaart

Opdrachtgever:

Fairway Projectontwikkeling B.V.
Hogevaart 125
5161 PM Sprang-Capelle
Contactpersonen:
Dhr. F. van Unnik

Opdrachtnemer:

Maasarend, Praktisch in ecologie
Achthoven 34
4128 LW Lexmond
06 38193232
iris@maasarend.nl
www.maasarend.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 2020-079
Datum: 15 december 2021
Uitgevoerd door:
Iris van der Arend BSc en Tineke Smit

Auteur:

Iris van der Arend BSc

Kwaliteitscontrole:

Dennis Maas BSc

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding, doel en werkwijze onderzoek	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Doel	4
1.3	Werkwijze onderzoek.....	5
1.4	Aanvullende notitie bij rapportage	5
2.	Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen	6
3.	Resultaten onderzoek.....	7
	Aanvullende zolderonderzoeken	9
4.	Conclusies en advies	11
4.1	Conclusies.....	11
4.2	Advies	11
	Bijlage 1: Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017	13
	Bijlage 2: Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017	14
	Bijlage 3: Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017	15

1. Aanleiding, doel en werkwijze onderzoek

In opdracht van Fairway Projectontwikkeling B.V. heeft er op 9 december 2020 een zolder- en endoscooponderzoek plaats gevonden in het pand aan de Julianastraat 25 te Fijnaart. Hierbij is vooral gelet op de aanwezigheid en of sporen van vleermuizen. Dit betreft één van de onderzoeken die is uitgevoerd naar vleermuizen op deze locatie.

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding, het doel en de werkwijze van het aanvullend ecologisch onderzoek geschetst.

1.1 Aanleiding

Fairway Projectontwikkeling B.V. is voornemens om het perceel aan de Julianastraat 25 te herinrichten. Het perceel betreft nu een oude school. Fairway is voornemens de huidige bebouwing te slopen en er nieuwbouw te realiseren van 23 woningen.

Fairway Projectontwikkeling B.V. heeft door Econsultancy een ecologische quickscan uit laten voeren (Hulst, 2020). Het doel van een ecologische quickscan is om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde gebieden, beschermde soorten flora en fauna en beschermde houtopstanden. Tevens diende dit onderzoek om te toetsen of er bij de geplande ruimtelijke ontwikkeling kans is op overtreding van de Wet natuurbescherming (Rijksoverheid, 2017).

Tijdens deze quickscan kon de mogelijkheid van verblijven van vleermuizen op de zolders niet worden uitgesloten. Een nader onderzoek naar verblijfplaatsen op de zolders bleek noodzakelijk (Hulst, 2020). Vervolgens heeft Fairway Projectontwikkeling B.V. aan Maasarend, Praktisch in ecologie gevraagd om dit zolderonderzoek uit te voeren. Op 9 december 2020 is dit zolderonderzoek uitgevoerd door een ecooloog en een veldmedewerker van Maasarend.

1.2 Doel

Doel van het zolderonderzoek is om vast te stellen of vleermuizen gebruik maken van de zolders als verblijfplaats. En verder geeft dit ecologische vervolgonderzoek inzicht in de effecten van de ruimtelijke ingreep op de gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen en geeft het belang aan van het projectgebied voor vleermuizen. Het is een wettelijke verplichting om nader onderzoek te verrichten naar de mogelijke negatieve effecten van de ruimtelijke ingreep op vleermuizen.

Onderzoeksvragen

Aan de hand van het onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- *Maken vleermuizen gebruik van de zolders als (winter)verblijfplaats?*
- *Heeft de uitvoering van de gewenste ruimtelijke ingreep een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van vleermuizen?*
- *Is de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk vanuit de Wet natuurbescherming (2017)?*

1.3 Werkwijze onderzoek

Om de aan- of afwezigheid van vleermuizen vast te stellen is gekozen om de zolders aan de binnenzijde en het gehele onderzoeksobject aan de buitenzijde te controleren op de aanwezigheid of sporen van vleermuizen. Dit zolder- en endoscooponderzoek heeft plaatsgevonden op 9 december 2020. Tijdens dit onderzoek is er gebruik gemaakt van een endoscoopcamera merk Ridgid micro CA-350 en een ladder van 3,8 meter, een warmtebeeldcamera merk InfiRay Finder FL25R en zaklantaarns. Hierbij is zowel de binnenzijde van de zolders als de buitenzijde van het gehele pand onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd door twee personen, een ecooloog en een veldmedewerker van Maasarend.

Tijdens het onderzoek is er actief gezocht naar sporen waaruit blijkt dat vleermuizen gebruik maken van de zolders, het dak of de spouwmuur als verblijfplaats en naar de aanwezigheid van vleermuizen zelf.

1.4 Aanvullende notitie bij rapportage

De rapportage van dit onderzoek is reeds in concept gemaakt in 2020. Door persoonlijke omstandigheden van de onderzoekend ecooloog is deze rapportage toen niet definitief gemaakt. Vervolgens hebben er tijdens het kraamonderzoek van 2021 nog twee niet protocollaire onderzoeken plaats gevonden op de zolders. Om alle gegevens compleet te hebben rondom dit onderzoeksobject, is de informatie over deze bezoeken ook opgenomen in deze rapportage.

2. Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen

Het projectgebied bevindt zich in het dorp Fijnaart, wat onderdeel uitmaakt van de gemeente Moerdijk in de provincie Noord-Brabant (Figuur 1).

Figuur 1 Locatie van het projectgebied (Google Maps, 2020)

Het projectgebied betreft een voormalige school aan de Koningin Julianastraat 25 te Fijnaart.

Fairway Ontwikkeling B.V. heeft een plan voor 23 woningen op het perceel van de Koningin Julianastraat 25 te Fijnaart. Hiervoor is het noodzakelijk, dat de voormalige school en bijgebouwen worden gesloopt. Naast de sloop van het pand en de bijgebouwen worden ook de omliggende groenstrook en het schoolplein verwijderd.

3. Resultaten onderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het zolder- en endoscooponderzoek gepresenteerd.

Beide zolders waren moeilijk te betreden, in verband met de slechte bouwkundige staat. Daarvoor is het onderzoek uitgevoerd vanaf de hoofdbalken (Figuur 2) en is er gebruik gemaakt van felle zaklampen en een warmtebeeldcamera, die tevens als nachtkijker fungeert.

Figuur 2 Hoofdbalken op de zolders met isolatiemateriaal daar tussen

De balkenstructuur van het dak lijkt geschikt voor vleermuizen, maar in figuur 3 is zichtbaar dat er veel wateroverlast is langs de balken. Er zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen tijdens het zolderonderzoek. Ook zijn er geen vleermuizen aangetroffen tijdens het onderzoek.

Figuur 3 Wateroverlast bij de balken op de zolders

Verder zijn de muren van het onderzoeksobject onderzocht op sporen van vleermuizen of de aanwezigheid van vleermuizen. Hiervoor is gebruik gemaakt van een endoscoopcamera en een ladder (Figuur 4).

Achter de open stootvoegen bleek op de meeste locaties isolatiemateriaal aanwezig te zijn (Figuur 5).

De boeiboorden langs de laagbouw met de platte daken bevatten veel gaten waardoor er licht en tocht aanwezig is.

Figuur 4 Gebruikte ladder

Figuur 5 Open stootvoeg, met daarachter duidelijk zichtbaar isolatiemateriaal

Aanvullende zolderonderzoeken

Tijdens de reguliere vleermuisonderzoeken in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli 2021), bleek het onderzoeksobject getroffen te zijn door hevig vandalisme. Om er zeker van te zijn dat dit geen gevolgen had voor de mogelijk aanwezige vleermuizen, is

de onderzoekend ecooloog nog twee maal op de zolders geweest. Tijdens deze bezoeken is er gebruik gemaakt van de warmtebeeldcamera. Ook tijdens deze twee bezoeken zijn er geen vleermuizen of sporen van vleermuizen aangetroffen. Bezoeken waren niet conform het Vleermuisprotocol 2021 en zijn uitgevoerd na het ochtendonderzoek op 8 juni 2021 en voorafgaande aan het avondonderzoek van 1 juli 2021.

4. Conclusies en advies

Vanuit de resultaten volgen in dit hoofdstuk de conclusies en adviezen.

4.1 Conclusies

Om vast te kunnen stellen of er vleermuizen aanwezig zijn in het projectgebied, is nader soortspecifiek onderzoek uitgevoerd. Aan de hand van dat onderzoek kan er bepaald worden of er mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn en kunnen de volgende onderzoeksvragen worden beantwoord:

- *Maken vleermuizen gebruik van de zolders als (winter)verblijfplaats?*
- *Heeft de uitvoering van de gewenste ruimtelijke ingreep een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van vleermuizen?*
- *Is de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk vanuit de Wet Natuurbescherming (2017)?*

Maken vleermuizen gebruik van de zolders als (winter)verblijfplaats?

Vleermuizen maken geen gebruik van de zolders als (winter)verblijfplaats. Er zijn geen vleermuizen of sporen van vleermuizen aangetroffen.

De zolders voldoen niet aan de essentiële eisen van een verblijfplaats op het gebied van rust en tochtvrij. Daarnaast is er op bepaalde plaatsen lichtinval via het dak, waardoor de benodigde duister ontbreekt.

Heeft de uitvoering van de gewenste ruimtelijke ingreep een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van vleermuizen?

Negatieve effecten voor (overwinterende) vleermuizen zijn niet te verwachten op basis van het zolderonderzoek.

Is de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk vanuit de regelgeving omtrent de Wet natuurbescherming?

Aan de hand van het zolderonderzoek geldt dat de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is zonder in overtreding te raken van de Wet natuurbescherming.

4.2 Advies

Er zijn geen vleermuizen of sporen van vleermuizen aangetroffen tijdens het zolder- en endoscooponderzoek.

Het gebruik van de zolders als verblijfplaats, zeker tijdens de winter, kan worden uitgesloten. Er is lekkage, tocht en licht vanuit diverse plekken in het dak. Ook de spouwmuren en de ruimte achter de boeiboorden zijn niet geschikt voor vleermuizen.

Onderzoek tijdens de paar- en kraamperiode van vleermuizen blijft noodzakelijk om de aanwezigheid van aanwezige vliegroutes, foerageergebieden, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen te onderzoeken.

Onderstaande maatregelen tijdens de werkzaamheden zijn altijd geldend:

- Vanuit de Zorgplicht is het een eis om voorzichtig te handelen met alle voorkomende flora en fauna;

- Indien, ondanks zorgvuldig handelen, er schade lijkt te ontstaan aan beschermde flora en fauna, wordt er direct contact opgenomen met een ter zake deskundige;
- Om bodem bewonende dieren de mogelijkheid te geven een nieuw leefgebied te vinden, wordt er gefaseerd gewerkt bij de verwijdering van vegetatie, stobben en bodemmateriaal;
- Dieren krijgen de rust en kans om zich te verplaatsen, indien zij worden aangetroffen tijdens werkzaamheden;
- Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Verlichting dient vleermuisvriendelijk te zijn om verstoring te voorkomen zoals: UV-vrije verlichting, beperkte hoogte lichtmasten, convergerende en naar beneden gerichte verlichting en geen sterk bundellicht;
- Vestiging van Rugstreeppad voorkomen door puinhopen te verwijderen, rijsporen en plasvorming te voorkomen. Daarnaast is het mogelijk een scherm in te graven rondom het plangebied. Deze dient 10 cm te worden ingegraven en verder bovengronds een hoogte van 50 cm te hebben;
- Er wordt rekening gehouden met broedvogels en het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Werkzaamheden worden gestart voor of na het broedseizoen.

Bijlage 1: Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017

- 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.*
 - 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.*
 - 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.*
 - 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.*
 - 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*
- (Rijksoverheid, 2017)*

Bijlage 2: Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017

- 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*
- 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*
- 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.*
- 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*
- 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. (Rijksoverheid, 2017)*

Bijlage 3: Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017

- 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen, b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.*
- 2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen: a) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde, b) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen, c) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden, d) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw, f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer, g) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, h) in het algemeen belang, of i) bestendig gebruik.*
- 3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. (Rijksoverheid, 2017)*

